

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **S. D.**, zast. Mgr. Alenou Holubkovou, advokátkou se sídlem Revoluční 762/13, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2019, č. j. 16 Az 15/2019 – 25,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2019, č. j. 16 Az 15/2019 – 25, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 19. 3. 2019, č. j. OAM-184/LE-LE05-LE05-2017, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně Mgr. Aleny Holubkové, advokátky se sídlem Revoluční 762/13, Praha.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2019, č. j. OAM-184/LE-LE05-LE05-2017. Citovaným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] O udělení mezinárodní ochrany na území České republiky požádal stěžovatel dne 15. 12. 2017 z předběžné vazby, do níž byl vzat v rámci vydávacího (extradičního) řízení do Ruské federace. Jako důvod své žádosti stěžovatel uvedl právě obavu ze svého vydání za účelem trestního stíhání v Rusku pro podezření ze spáchání trestných činů podvodu, konkrétně krádeže majetku státního podniku Bazalt (v souvislosti s vrácením DPH), k němuž mělo dojít podvodem a zneužitím důvěry organizovanou skupinou ve velkém měřítku. Stěžovatel toto trestní stíhání považuje za vykonstruované ve snaze zakrýt skutečnou trestnou činnost odpovědných osob ve vedení státního podniku Bazalt. S odkazem na politickou situaci v Rusku a stav vězeňství vyjádřil vážnou obavu jednak o možnost prokázat svoji nevinu ve spravedlivém procesu, jednak o své zdraví – a to z důvodu špatných podmínek ve věznicích, především pokud jde o přístup ke zdravotní péči, neboť trpí diabetem I. typu a s tím souvisejícími problémy se zrakem.

[3] Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 3. 2019 stěžovateli mezinárodní ochranu neudělil; neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu a současně dospěl k závěru, že zde nejsou dány ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany.

[4] V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný konstatoval, že stěžovatel „*není žádným politickým disidentem, ani jinou zájmovou osobou*“ a jím prezentované obavy nelze podřadit pod žádný z azylově relevantních důvodů. Trestní stíhání samo o sobě nemůže být důvodem pro udělení azylu a výtky vůči němu jsou oprávněny posuzovat orgány rozhodující v extradičním řízení. Řízení ve věci mezinárodní ochrany nelze chápat jako jakýsi přezkum rozhodnutí vydaných v extradičním řízení, v němž bylo usnesením městského soudu ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. Nt 403/2017, rozhodnuto, že vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace je přípustné. Současně žalovaný poukázal na záruky ruské strany dané v extradičním řízení a doplnil, že stěžovatel nepatří k osobám, na nichž by měl ruský režim zvýšený zájem a jejichž trestní řízení by proto ovlivňoval; kromě aktuálního trestního stíhání stěžovatel neměl v zemi původu žádné problémy a neuvedl žádný relevantní argument svědčící o tom, že jeho stíhání je nezákonné nebo jakkoli zmanipulované. V této souvislosti žalovaný odmítl též jakoukoli podobnost projednávané věci s případem *Magnitskiy*, neboť stěžovatel se nikdy nijak politicky neangažoval a nepoukazoval např. na korupci v ruských bezpečnostních orgánech. Ve vztahu k podmínkám v ruských věznicích pak žalovaný připustil, že jsou obecně špatné a v některých případech byl vězněným osobám přístup k adekvátní lékařské péči omezen či zcela odepřen. Neznamená to však, že k takovému porušení lidských práv dojde automaticky i v případě stěžovatele, neboť nebyly prokázány žádné relevantní okolnosti spojené s jeho osobou, které by potvrzovaly pravděpodobnost takového závěru. Žalovaný v tomto kontextu opět odkázal na poskytnuté záruky, jejichž součástí je i kontrolní mechanismus, že nedojde k porušení práv stěžovatele a mezinárodních standardů, které upravují i dostupnost lékařské péče vězněných osob. K samotné lékařské péči pak žalovaný poukázal na bohatou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (rozsudky ve věcech *Vasilyev v. Rusko*, č. 28370/05, *Nogin v. Rusko*, č. 58530/08, *Arutyunyan v. Rusko*, č. 48977/09 a *Khloyev v. Rusko*, č. 46404/13), která prokazuje, že vězněné osoby trpící diabetem mají v ruských vězeňských zařízeních zajištěn přístup k adekvátní zdravotní péči v podobě odborné léčby a nezbytných léků, vč. inzulínu.

pokračování

II. Rozhodnutí městského soudu

[5] Proti zmíněnému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, kterou městský soud jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] V návaznosti na obsah žaloby se městský soud v rámci svého přezkumu soustředil především na důvody neudělení doplňkové ochrany s tím, že stěžovatel žádné azylově relevantní důvody netvrdil. Ztotožnil se s žalovaným, že trestní stíhání stěžovatele není nijak politicky či jinak zájmově motivováno; stěžovatele nelze považovat za zvýšeně ohroženou osobu v důsledku jeho tvrzení o „obětním beránkovi“, kdy své stíhání dával do souvislosti se snahou určitých osob zakrýt skutečné pachatele trestné činnosti. Podle městského soudu tak nelze vůči stěžovateli očekávat odlišný – tedy negativní či excesivní přístup od ruských státních orgánů, a to ani v rámci trestního řízení, ani při omezení osobní svobody ve vězení. V tom se případ stěžovatele liší od případu *Magnitskiy*, jehož politické pozadí založilo předpoklady pro excesivní přístup. Současně městský soud připomněl, že stěžovatel nijak nezpochybil záruky ruských orgánů poskytnuté v rámci extradičního řízení, přičemž tyto záruky jsou obecně akceptovány a odpovídají i judikatuře Evropského soudu pro lidská práva zmíněné žalovaným; ta obsahuje nejen skutková zjištění o poskytování zdravotní péče, vč. základní léčby diabetu, ale i z toho plynoucí právní závěry o neporušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“). S ohledem na shora uvedené městský soud uzavřel, že ačkoli je situace v ruském vězeňství zatížena celou řadou problémů, lze dovodit určitý základní standard dodržování lidských práv, včetně zásad právního státu v rámci trestního řízení. Proto i s přihlédnutím k poskytnutým zárukám nelze v případě stěžovatele shledat naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany z důvodu hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, ve které předeslal, že podle § 104a s. ř. s. tato kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, a to pro pochybení výrazné intenzity mající dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ten je totiž přesvědčen o nepřezkoumatelnosti a o nezákonnosti napadeného rozsudku, kterým městský soud aproboval závěry žalovaného, aniž by je náležitě přezkoumal a zdůvodnil zamítnutí žaloby.

[8] V další části kasační stížnosti již stěžovatel poukázal na vady řízení před žalovaným spočívající zejména v tom, že jeho závěry nemají oporu ve spise anebo jsou s ním rozporu. Dle stěžovatele žalovaný nahradil skutečně zjištěný stav věci vlastními hodnotícími soudy, které nejenže nemají oporu ve spise, ale ani v realitě. V této souvislosti poukázal na skutečnosti uvedené při pohovoru před žalovaným a vůbec v průběhu celého správního řízení, z nichž dovozoval své obavy a možné nebezpečí, kterému by byl po návratu do země původu vystaven v důsledku vedeného trestního řízení, vč. možnosti vynuceného přiznání a ohrožení na životě – porušení čl. 3 a čl. 6 Úmluvy. Trestní stíhání v Rusku nelze hodnotit jako nestranné či humánní, což dokládají mnohá rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, jakož i případ *Magnitskiy*. V závěru kasační stížnosti stěžovatel připomněl

judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že žalovaný byl povinen zohlednit veškeré informace a důkazy svědčící nejen v jeho neprospěch, ale i jeho prospěch. To se v daném případě nestalo; žalovaný nedostal své povinnosti náležitě zohlednit veškeré relevantní skutečnosti, které stěžovatel uváděl. Proto podle jeho názoru nelze objektivně přijmout závěr, že nesplňuje důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Na základě toho navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, příp. aby zrušil i jemu předcházející rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný správní orgán ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ji považuje za nedůvodnou a účelovou. Ve vztahu k jejímu obsahu poukázal na to, že jde o výtky vesměs obecné povahy, které se týkají rozhodnutí žalovaného, a o konkrétních pochybeních městského soudu stěžovatel prakticky mlčí. Jedná se o výčet nekonkrétních námitek, z nichž není jasné, na základě čeho stěžovatel dovozuje svoji obavu z návratu do Ruska. S ohledem na to žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl, příp. aby ji jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[11] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného usnesení je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech dospěje k závěru, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně.

pokračování

4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

[12] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že předložená kasační stížnost předesílá k rozhodnutí několik na sebe navazujících otázek, přičemž z důvodu uvedeného sub 4. kritérií přijatelnosti bylo nutno posoudit především otázky vztahující se k obavám stěžovatele ohledně jeho trestního stíhání a věznění v zemi původu – a to z hlediska možného naplnění některého z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Kasační stížnost proto zdejší soud shledal jako přijatelnou. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k následujícímu závěru.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Úvodem je třeba předeslat, že lze do značné míry souhlasit s žalovaným v tom, že důvody kasační stížnosti jsou dosti obecné; na druhou stranu však nelze říci, že by nebylo zřejmé, čeho se týkají a kam jimi stěžovatel vlastně míří. Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek městského soudu, vůči němuž se stěžovatel vymezil v kasační stížnosti, z jejíhož obsahu lze vysledovat dva hlavní důvody: (i) nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a (ii) nezákonnost spočívající v akceptování takových vad řízení, pro které mělo být napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

[15] [Ad (i)] Nejprve k namítané nepřezkoumatelnosti, která představuje takovou vadu, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí krajského, resp. městského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Veškerá tato kritéria napadený rozsudek městského soudu splňuje. Jedná se o srozumitelné a odůvodněné rozhodnutí. Z jeho obsahu je jasné, jaké otázky – v návaznosti na žalobní body – městský soud považoval za rozhodné, a vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jakož i nosné důvody (*ratio decidendi*), které v napadeném rozsudku vyslovil, jsou zřetelné. Stěžovatel v žalobě uplatnil několik námitek v souhrnu vycházejících z toho, že je vůči němu v Rusku vedeno nezákonné trestní stíhání a že stav v ruských věznicích je neuspokojivý. K tomu se městský soud dostatečně vyjádřil a vysvětlil, proč tyto námitky – a z nich pramenící obavy stěžovatele z návratu do země původu – nelze mít za opodstatněné. Napadený rozsudek městského soudu proto považuje Nejvyšší správní soud za přezkoumatelný. Jinou otázkou je jeho správnost, resp. zákonnost, kterou se zdejší soud zabýval následně – při věcném posouzení druhého z výše vymezených důvodů kasační stížnosti.

[16] [Ad (ii)] Stěžovatel namítal vady řízení spočívající v tom, že závěry žalovaného nemají oporu ve spise, resp. jsou s ním v rozporu, a proto měl městský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušit, což neučinil. Naopak žalobu zamítl a akceptoval postup

žalovaného jako souladný se zákonem s tím, že trestní stíhání nemá politický podtext, resp. stěžovatel není tzv. zájmovou osobou; nelze ho proto – i s přihlédnutím k poskytnutým garancím dožadujícího orgánu – považovat za zvýšeně ohroženou osobu a očekávat excesivní přístup nejen v rámci trestního řízení, ale i při omezení osobní svobody ve vězení. S tímto závěrem městského soudu Nejvyšší správní soud nesouhlasí a s odkazem na obsah správního spisu považuje za podstatné poukázat na následující relevantní skutečnosti.

[17] V žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané z vazební věznice stěžovatel stručně jako důvod uvedl to, že je proti němu vedeno nezákonné a nespravedlivé trestní stíhání v Ruské federaci, které má za cíl zakrýt skutečné pachatele. Tento důvod dále rozvedl v pohovoru provedeném dne 8. 2. 2018, v němž uvedl, že se nezabýval politickou činností. Pracoval ve státních službách – konkrétně ve federální daňové správě, kde zastával funkci vedoucího analytického oddělení a regionální inspekce. Jeho pracovní poměr byl ukončen dohodou kvůli probíhajícímu vyšetřování ve státním podniku Bazalt, v němž během několika let došlo k vyvedení velkého množství finančních prostředků v podobě vrácené DPH, a to na základě fiktivní smlouvy (uzavřené dne 29. 12. 2008) mezi podnikem Bazalt a společností Vestra Logografia s. r. o. a následných dodatků k této smlouvě (uzavřených v letech 2009 až 2011) o poskytnutí právních a účetních služeb právě pro vrácení DPH z federálního rozpočtu. Stěžovatel nejprve v dané věci figuroval jako svědek a dle jeho mínění bylo vše organizováno vedením podniku Bazalt. Ve snaze zakrýt trestnou činnost vedení podniku Bazalt však byl obviněn zástupce hlavního účetního tohoto podniku (K. D. V.), generální ředitelka Vestra Logografia s. r. o. (I. O. V.) a rovněž stěžovatel, který má plnit roli „obětního beránka“. Situace, v níž se ocitl, dle jeho názoru odráží obecnou politicko-ekonomickou situaci v Rusku, kdy v podstatě veškerou ekonomiku ovládá vláda, která staví do čela své manažery. Finanční toky pak vedou k osobním výhodám s tím, že když se tyto informace zjistí, manažeri, kteří jsou blízcí státu, se snaží zbavit své odpovědnosti. Konkrétně k podniku Bazalt stěžovatel uvedl, že jde o vojenský podnik pod kontrolou státu a zvláštních (tajných) služeb a že „... patří k systému ruské technologie (Rosstechnologie), který kontroluje celý obranný a strojírenský sektor. A v čele stojí pan Čemezov, který patří k nejbližšímu okruhu Putina. A také R., který řídil ten podnik, byl v kruhu Rosstechnologie a teď je ve vysoké státní funkci“.

[18] V podstatě totéž pak stěžovatel konzistentně tvrdil i v dalších podáních adresovaných žalovanému, z nichž lze zmínit zejména vyjádření ze dne 19. 2. 2018, v němž odkázal na svá vyjádření v extradičním řízení a další materiály, které jsou součástí soudního spisu vedeného ve věci jeho vydání do Ruska. Dále stěžovatel uvedl, že sice není primárně tzv. zájmovou osobou pro ruské orgány, kupříkladu proto, že by byl politickým disidentem; to ovšem dle jeho názoru neznamená, že by nemohl být osobou, vůči které je vykonstruováno trestní stíhání a která byla vybrána jako „obětní beránek“ – a to proto, že se osobně znal s generálním ředitelem podniku Bazalt v době, kdy byla započata jeho spolupráce se společností Vestra Logografia s. r. o. Jako druhý důvod uvedl to, že je zranitelnou osobou v důsledku svého zdravotního stavu (diabetes I. typu), a nebude tak schopen účinně vzdorovat případnému nátlaku vedenému za účelem doznání se k trestné činnosti, kterou nespáchal. V tomto ohledu výslovně poukázal na to, že trestní řízení vůči němu „...je ryze účelové s cílem prostřednictvím vynuceného přiznání od jeho osoby zakrýt případnou trestnou činnost významných osob podílejících se na nezákonném korupčním jednání“.

pokračování

ve státních úřadech a podnicích, jako je právě Bazalt s. r. o. a stejně tak zakrýt nezákonné praktiky pracovníků generální bezpečnostní služby či jiných bezpečnostních služeb, jejichž vliv na soudní řízení je nejen dle názoru stěžovatele, ale i renomovaných nevládních a mezinárodních organizací bohužel eufemisticky řečeno nadstandardní a prokazatelně konsekvantně nezákonný.“ Rovněž poukázal na relevantní judikaturu Evropského soudu pro lidská práva týkající se situace v ruských věznicích a neadekvátního zajištění zdravotní péče. Jako pověstnou špičku ledovce pak připomněl případ *Magnitskiy*, kdy ruský právník zahraniční společnosti zemřel ve vazbě prokazatelně právě z důvodu odepření lékařské pomoci, přičemž i on čelil obvinění, resp. obžalobě z daňových a ekonomických trestných činů.

[19] Ve vyjádření ze dne 3. 4. 2018 stěžovatel opětovně odkázal na obsah soudního spisu vedeného ve věci jeho vydání do Ruska (vč. CD se zvukovým záznamem z veřejných zasedání a jeho vyjádření k podkladům zaslaným ruskou generální prokuraturou či k osobě generálního ředitele R.). Současně zopakoval výše uvedené s tím, že se snažil své závěry ilustrovat na mnoha indiciích a dílčích skutečnostech (mj. na tom, že součástí trestního obvinění není nelogicky dodatek č. 1. ke smlouvě se společností Vestra Logografia s. r. o., ale až dodatky č. 2. – č. 11., což přisuzuje snaze vyvinutí vedení podniku Bazalt, neboť právě tento první dodatek byl podepsán generálním ředitelem podniku Bazalt v době, kdy zde zástupce hlavního účetního, který ho měl ve všech případech údajně uvést v omyl, ještě nepůsobil).

[20] Dne 31. 1. 2019 byl stěžovatel seznámen s podklady pro rozhodnutí v dané věci s tím, že do protokolu v podstatě znovu zopakoval shora uvedené skutečnosti – konkrétně zmínil: *„Federální rozpočtový podnik Bazalt se zabývá hlavně výrobou protitankových střel. Vyrábí do více než 80 zemí světa. Od r. 2009 je součástí podniku Rosstechnologie, která spojuje veškerý obranný průmysl Ruska. Vedoucí podniku je blízký spolupracovník prezidenta Putina.“* Dále opět upozornil na snahu vyvinutí z celé trestní věci právě toho vedoucího podniku (A. L. R.) a na podobnost svého případu s případem *Magnitskiy*, který také obvinil ruské orgány z nezákonnosti (korupce) a poté zemřel ve vězení; pobýval přitom ve vazební věznici Butyrka, kam by měl být podle rozdělení vyšetřovacích orgánů zařazen i stěžovatel. V závěru stěžovatel uvedl, že ačkoli ruská generální prokuratura dává českým orgánům záruky, nemá reálnou kontrolu nad průběhem trestního stíhání; zpochybnil taktéž kontrolu prostřednictvím českých diplomatů s tím, že jejich návštěva ve věznici není vůbec možná.

[21] Z uvedeného je – i přes jisté obsahové nedostatky (dané zkratkovitostí některých vyjádření stěžovatele, které je možné připsat jednak jazykové bariéře, jednak způsobu vedení pohovoru a vůbec celého správního řízení) – patrné, že závěr žalovaného, potažmo městského soudu, dle kterého případ stěžovatele není nijak zájmově motivován, nemůže obstát. Tento závěr neodpovídá obsahu správního spisu. Stěžovatel sice sám připustil, že primárně tzv. zájmovou osobou není, neboť není politickým disidentem; zabýval se odbornou činností v daňové správě, nikoli činností politickou. Nicméně nelze vyloučit, že může být tzv. zájmovou osobou sekundárně či skrytě – a to právě v důsledku shora popsaných skutečností, kdy opakovaně odkazoval na snahu zakrýt korupční jednání a politické vazby trestního případu týkajícího se vyvedení finančních prostředků ze státního podniku Bazalt; konkrétně lze zmínit zejména jím uváděnou vazbu vedení zbrojního

podniku Bazalt – generálního ředitele A. L. R. na politiky (prezidenta Putina a další vysoké státní činitele), na bezpečnostní orgány, zvláštní (tajnou) službu atd.

[22] Tyto skutečnosti městský soud úplně pominul, podobně jako žalovaný, přestože stěžovatel doložil do správního spisu jako důkaz svých tvrzení kromě jiného i rusky psaný příspěvek z otevřené internetové encyklopedie (Wikipedia), který si sám žalovaný nechal přeložit. Z tohoto překladu se podává nejen to, že A. L. R. působil v letech 2009 – 2012 jako generální ředitel státního podniku Bazalt, ale i právě zmíněná vazba jmenovaného na vrcholné ruské politiky (v minulosti pracoval např. jako pomocník předsedy vlády či zástupce ředitele jeho sekretariátu, byl tajemníkem ruské vlády pro vojensko-průmyslové otázky, obdržel od ní čestné uznání a cenu v oblasti vědy a techniky).

[23] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom limitů dokazování prostřednictvím otevřené internetové encyklopedie, zejména co se týká pravdivosti či věrohodnosti jejího obsahu. Na druhou stranu nelze příp. nižší věrohodnost posoudit jinak než v rámci volného hodnocení důkazů, které prakticky vůbec neproběhlo. Žalovaný zde postupoval značně selektivně a vzal za prokázané pouze to, že A. L. R. působil v danou dobu jako ředitel generálního podniku Bazalt, avšak vůbec nezminil a ani nijak nehodnotil vazbu jmenovaného na vrcholné ruské politiky, která z provedeného důkazu rovněž vyplývá. Žalovaný ve své argumentaci *de facto* ignoroval tvrzení i důkazy stěžovatele, jimiž se snažil poukázat na jistý politický podtext své trestní věci, jakož i na podobnost této věci s případem *Magnitskiy* a neúčinnost poskytnutých záruk. S uvedenými skutečnostmi – zejména pak s možným politickým podtextem případu stěžovatele se žalovaný podrobněji nezabýval, ačkoli tento se vine jako červená nit většinou písemných podání a tvrzení stěžovatele navazujících na jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný si v tomto směru neopatřil téměř žádné relevantní informace a ty, které měl k dispozici, hodnotil nekorektně a selektivně. Na základě toho ustrnul na tom, že stěžovatel nebyl politicky činný (neboť se nejedná o lidskoprávního aktivistu, nezávislého novináře nebo představitele opozice kritického k současnému režimu). Následně uzavřel, že nelze dojít k tomu, že by byl případ stěžovatele „politicky citlivý“ a že by mu hrozilo porušení práv, jako se to stalo v případě *Magnitskiy*.

[24] Jinými slovy – žalovaný bez bližšího zkoumání uzavřel, že se jedná o běžný trestní případ s tím, že obavy stěžovatele ohledně možného porušení práva na spravedlivý proces (čl. 6 Úmluvy) nejsou na místě. Tento způsob výsledného posouzení věci podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze akceptovat, neboť je založen na závěrech, které nemají oporu ve správním spise, resp. jsou s ním v rozporu, jak správně namítal stěžovatel.

[25] Žalovaný v tomto kontextu uvedl, že jím vedené správní řízení není a nemůže být přezkumem výsledku extradičního řízení, v němž bylo rozhodnuto o přípustnosti vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace. S tím lze nepochybně souhlasit. Ostatně již samotný účel a cíle obou těchto řízení jsou jiné. Účelem řízení o vydání (extradičního řízení) je zjištění všech relevantních skutečností nejprve pro rozhodnutí trestního soudu o přípustnosti vydání a (v případě kladného rozhodnutí) následně pro rozhodnutí ministra spravedlnosti o povolení vydání dotčené osoby z České republiky k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody, příp. ochranného opatření spočívajícího ve zbavení svobody. Naproti tomu účelem řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany je

pokračování

zjištění a potvrzení toho, že zde jsou nebo nejsou dány důvody pro některou z forem mezinárodní ochrany – tedy azyl anebo doplňkovou ochranu. V prvním případě se navíc jedná o řízení soudní, po kterém následuje rozhodnutí ministra spravedlnosti; v druhém případě se jedná o řízení správní. To znamená, že typově jde o dvě odlišná a relativně samostatná řízení, jak konstatoval již Ústavní soud – v podrobnostech viz stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2013, sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, publ. pod č. 262/2013 Sb., v němž se mj. zabýval vztahem extradičního a azylového řízení a i když se jednalo o výklad předchozí právní úpravy obsažené v trestním řádu, která byla s účinností od 1. 1. 2014 nahrazena zákonem č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (dále jen „zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních“), lze závěry tohoto stanoviska vztáhnout *mutatis mutandis* též na současnou právní úpravu.

[26] Nejvyšší správní soud respektuje, že extradiční a azylové řízení představují dvě samostatná řízení, současně ovšem konstatuje, že tato skutečnost ještě neznamená, že by tato řízení nebyla vzájemně vůbec provázána. Naopak, meritorně nepochybně provázaná jsou – a to velmi významně. Vždyť udělení mezinárodní ochrany je jedním z důvodů, pro který by musel soud vyslovit nepřipustnost vydání podle § 91 odst. 1 písm. b) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních; dle citovaného ustanovení totiž platí: „*Vydání osoby do cizího státu je nepřipustné, pokud jde o osobu, které byla v České republice udělena mezinárodní ochrana, a to v rozsahu ochrany poskytnuté této osobě jiným právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou.*“ A dlužno dodat, že obdobné ustanovení obsahovala i předchozí právní úprava v trestním řádu [§ 393 písm. b)], kterou se zabýval Ústavní soud ve shora citovaném stanovisku pléna, v němž výslovně (v bodě 18) uvedl „...že správní orgán nebude v dalším řízení vázán učiněnými skutkovými a právními závěry soudu a bude je moci v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany posuzovat samostatně. Rozhodnutí soudu o tom, že vydání je přípustné, rovněž nebrání tomu, aby správní orgán rozhodl o udělení mezinárodní ochrany i z důvodů, které soud neuznal za postačující pro závěr o nepřipustnosti vydání“ (pozn. podtržení doplněno Nejvyšším správním soudem).

[27] Na základě uvedeného je tedy možné jednoznačně dovodit, že jakkoli řízení ve věci extradice a řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany představují dvě samostatná řízení, nelze říci, že by nebyla nijak provázána. S využitím metafory lze říci, že se svým způsobem jedná o spojené nádoby, které propojuje nejen konkrétní osoba jako taková, ale především to, aby v jejím případě nedošlo k porušení principu *non-refoulement*, tj. principu nenavrácení cizince do jiného státu, v němž by byl ohrožen jeho život nebo osobní svoboda na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení (čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, vyhlášené pod č. 208/1993 Sb.), resp. v němž by mu hrozilo, že bude porušeno jeho právo na život (čl. 2 Úmluvy) nebo že bude vystaven mučení nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu (čl. 3 Úmluvy) – k tomu srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *Soering v. Spojené království*, č. 14038/88, *Cruz Varas a další v. Švédsko*, č. 15576/89, *Shamayev a ostatní v. Gruzie a Rusko*, č. 36378/02, *Saadi v. Itálie*, č. 37201/06 a mnohé další.

[28] V otázce poslušnosti rozhodnutí ve věci extradice a ve věci mezinárodní ochrany tudíž platí jako základní východisko to, že rozhodnutí o povolení vydání nesmí nastat dříve, než bude pravomocně skončeno řízení o mezinárodní ochraně, vč. případného

navazujícího soudního přezkumu; to v nedávném nálezu ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. III. ÚS 1924/18, potvrdil též Ústavní soud s výhradou, že se nesmí jednat již o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

[29] V případě stěžovatele o opakovanou žádost nejde a naznačenou spojitost obou řízení nebylo možné pominout a už vůbec ne způsobem, jakým to učinil žalovaný; ten se na jedné straně úplně distancoval od extradičního řízení, na straně druhé ovšem opakovaně odkázal na záruky poskytnuté ruskou stranou právě v tomto řízení. A obdobně využil odkazu na poskytnuté záruky i městský soud, aniž by se jimi blíže zabýval a posoudil jejich reálnost a aplikaci v praxi. Přitom stěžovatel již v řízení před žalovaným výslovně zpochybnil některé z těchto záruk, a to reálnost kontroly ruské generální prokuratury nad průběhem trestního stíhání, jakož i účinnost nabízených kontrolních mechanismů v podobě návštěvy českých diplomatů ve věznici. Ohledně posouzení poskytnutých záruk bylo žalovaným postupováno vnitřně rozporným a především zcela nedostatečným způsobem, který městský soud v podstatě bez dalšího převzal, aniž by si shodně s žalovaným vyžádal extradiční spis, na jehož obsah se stěžovatel opakovaně odkazoval.

[30] Podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo na místě opatřit si za účelem komplexního posouzení věci i extradiční (soudní) spis či jeho relevantní části týkající se právě poskytnutých záruk či dalších důležitých skutečností, na které stěžovatel v průběhu správního řízení setrvale upozorňoval. Jak již bylo řečeno, jde o vzájemně provázaná řízení a již v minulosti k tomu Nejvyšší správní soud, mj. i s odkazem na metodiku UNHCR (Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky), velmi výstižně uvedl, že „...v praxi je žádoucí, aby ministerstvo vnitra mohlo poznatky a podklady, jež sloužily orgánům rozhodujícím o přípustnosti nebo samotném vydání, využít v azylovém řízení, stejně jako orgány rozhodující v extradičním řízení mohou využít poznatků získaných v řízení o mezinárodní ochraně“ (viz rozsudek ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010 - 110).

[31] Lze proto konstatovat, že městský soud pochybil, pokud podanou žalobu zamítl namísto toho, aby napadené rozhodnutí zrušil z důvodu výše popsáných vad řízení, které vyústily v nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, který je navíc v rozporu se spisem, resp. nemá v něm náležitou oporu. To se týká především závěru, dle kterého stěžovatel není zájmovou osobou a jeho trestní stíhání nemá žádný politický podtext, jakož i závěru o dostatečnosti poskytnutých záruk ruskou stranou.

[32] Praxe tzv. (diplomatických) záruk je navíc praxí na pomezí práva a mezinárodní politiky, není nijak standardizována ani systemizována a lze ji vnímat v zásadě dvojím způsobem: (i) za první, jako praxi, která posiluje pozici osoby, která má být navrácena či vydána, neboť jí zajišťuje jakýsi vyšší standard faktického zacházení; (ii) za druhé, jako praxi, která – garancí vyššího standardu zacházení v konkrétním případě – pomáhá státům obcházet jejich obecné mezinárodněprávní závazky. Oba naznačené způsoby vnímání záruk poskytovaných ze strany cizího státu mají svoji relevanci, nicméně ten druhý z nich nutně vede k určité ostražitosti při jejich posuzování. Zcela zásadní roli zde přitom představuje stát, do kterého má být dotyčná osoba navrácena (vydána) a který v této souvislosti poskytuje záruky. Pokud totiž půjde o stát, kde odchází k systematickému porušování lidských práv, zejm. práv podle čl. 2 a čl. 3 Úmluvy, která jsou absolutní, ani poskytnutí či sjednání individuálních záruk nemusí být shledáno dostatečným; k tomu

pokračování

srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *Chahal v. Spojené království*, č. 22414/93, *Saadi v. Itálie*, č. 37201/06, *Ismoilov a další v. Rusko*, č. 2947/06, kdy nebyly přijaty záruky právě z důvodu závažného a přetrvávajícího či systematického porušování lidských práv v přijímajícím státě či z důvodu vágních a zcela obecných formulací ze strany přijímajícího státu.

[33] Stručně shrnuto: v případech, kdy přijímající stát poskytne záruky, nejsou tyto záruky samy o sobě dostatečné k zajištění náležité ochrany před nebezpečím porušení principu *non-refoulement*. Existuje proto povinnost přezkoumat, zda praktické uplatňování záruk poskytuje skutečnou garanci, že u dotyčné osoby nedojde jejím navrácením k ohrožení života nebo k nebezpečí špatného zacházení. V případě stěžovatele však k žádnému takovému přezkoumání nedošlo, ačkoli sám zpochybňoval kvalitu a spolehlivost některých záruk, které byly v jeho případě poskytnuty. Žalovaný v tomto ohledu úplně rezignoval na svoji roli, vůbec se otázkou dostatečnosti a spolehlivosti záruk nezabýval, natož pak, aby zvažil všechny relevantní faktory nastíněné nejen ve výše uvedené judikatuře, ale i v dalších relevantních rozsudcích Evropského soudu pro lidská práva – viz zejm. rozsudek ve věci *Othman (Abu Qatada) v. Spojené království*, č. 8139/09, který je z hlediska posuzování kvality a důvěryhodnosti diplomatických záruk zcela zásadní, neboť zde soud vymezil (v bodě 189) 11 faktorů, k nimž je nutno přihlížet (mezi ně přitom zahrnul i stěžovatelem v nyní souzené věci zpochybněné otázky ohledně toho, kdo vlastně může záruky poskytnout, resp. zda je tento orgán na centrální úrovni – zde: ruská generální prokuratura schopna zajistit, že budou v praxi respektovány a zda to lze objektivně ověřit diplomatickými nebo jinými monitorovacími mechanismy).

[34] Nutno poznamenat, že ještě před samotným posuzováním záruk je však třeba důkladně posoudit dodržování lidských práv v dané zemi (vč. jejího soudního a vězeňského systému) a vyloučit takový stav, který by sám o sobě vylučoval možnost přijetí jakýchkoli záruk. Žalovaný se stavu lidských práv v Rusku věnoval velmi kuse a posuzoval ho prakticky pouze ve vztahu k oblasti vězeňství; připustil, že podmínky v ruských věznicích jsou velmi špatné, v některých případech dokonce došlo k omezení či odepření adekvátní lékařské péče, avšak neshledal takové okolnosti, které by potvrzovaly pravděpodobnost, že k tomu dojde i v případě stěžovatele. V jeho případě žalovaný označil možnost špatného zacházení a neposkytnutí přiměřené zdravotní péče ve věznici za zcela hypotetickou, neboť nepatří k osobám ruskému režimu nepohodlným a nebyla prokázána ani žádná jiná souvislost s případy, kdy k porušení práv vězňených osob došlo.

[35] K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že ani jeden z uvedených předpokladů žalovaného nemůže na základě dosud zjištěného skutkového stavu věci obstát. Nejprve je na místě zopakovat, že žalovaným nebylo vůbec zkoumáno, a tím méně vyloučeno, že by mohl mít stěžovatelův případ politický podtext (viz výše); závěr, že stěžovatel nepatří k osobám ruskému režimu nepohodlným, je tedy minimálně předčasný. A pokud jde o souvislost s jinými případy porušení práv v ruských věznicích, je třeba říci, že tato souvislost zde jednoznačně je a žalovaný se mýlí, tvrdí-li opak.

[36] Stěžovatel poukazoval nejen na obecně špatný stav ve věznicích v Rusku, ale zcela konkrétně své obavy vázal na to, že je zranitelnou osobou z důvodu svého zdravotního stavu; trpí totiž diabetem I. typu a v důsledku toho má mj. problémy se zrakem, které byly

řešeny i pomocí laserové operace (sítnice) obou očí, jak je patrné ze stěžovatelova vyjádření ze dne 19. 2. 2018, resp. z příložené lékařské zprávy, která je součástí správního spisu. Právě v této souvislosti stěžovatel poukázal na vybrané rozsudky Evropského soudu pro lidská práva – konkrétně na rozsudky ve věcech *Vasilyev v. Rusko*, č. 28370/05, *Nogin v. Rusko*, č. 58530/08, *Arutyunyan v. Rusko*, č. 489777/09 a *Khloyev v. Rusko*, č. 46404/13. Žalovaný citované rozsudky neopomněl, zabýval se jimi, avšak dospěl k závěru, že pro případ stěžovatele jsou z části nepřipadné a z části podporují závěr o tom, že vězněné osoby trpící diabetem mají v ruských vězeňských zařízeních zajištěn přístup k adekvátní zdravotní péči, vč. odborné léčby a nezbytných léků (inzulínu). Takto jednoduchý a jednoznačný závěr ovšem z uvedených rozsudků nevyplývá a Nejvyšší správní soud považuje za podstatné připomenout následující:

- ve věci *Nogin v. Rusko*, č. 58530/08, dotčená osoba trpěla diabetem a podobně jako stěžovatel měla problémy se zrakem, přičemž k porušení Úmluvy (čl. 3) došlo právě z důvodu prodlevy ohledně plánované operace očí;
- ve věci *Khloyev v. Rusko*, č. 46404/13, dotčená osoba trpěla řadou vážných onemocnění, vč. diabetu, a za účelem jejich prověření vydal Evropský soud pro lidská práva předběžné opatření, kterým nařídil ruské straně provedení vyšetření lékaři nezávislémi na vězeňském systému a zodpovězení několika navazujících otázek: (i) zda je léčba přiměřená, (ii) zda je tato léčba slučitelná s dalším pobytem ve věznici anebo (iii) zda je třeba umístění v nemocnici. Vzhledem k tomu, že předběžnému opatření nebylo vyhověno a žádné vyšetření ze strany nezávislých lékařů neproběhlo, byla věc uzavřena s tím, že došlo k porušení Úmluvy (čl. 3).

[37] Zmíněné odmítnutí objektivního posouzení zdravotního stavu lékaři mimo vězeňský systém, jakož i prodleva při plánované operaci očí, jsou zjevně problémy, které s ohledem na zdravotní stav stěžovatele nelze vyloučit ani v jeho případě; ten je navíc nikoli nepodobný případu *Magnitskiy*, na který stěžovatel opakovaně poukazoval. Městský soud však ve shodě s žalovaným jakoukoli podobnost vyloučil s tím, že stěžovatelův případ nemá politické pozadí.

[38] Jak již bylo uvedeno výše, tento závěr je minimálně předčasný. Navíc, a to je třeba zdůraznit, nebyl případ *Magnitskiy* nijak blíže zkoumán, jakkoli je zde jistá podobnost s případem stěžovatele patrná *prima facie* – S. M. byl vedoucím daňové praxe v zahraniční společnosti poskytující účetní a auditorské služby zahraničním investorům v Rusku, trpěl diabetem a byl stíhán pro hospodářskou trestnou činnost, přičemž příslušné státní orgány obvinil z korupce a následně za nejasných okolností zemřel v ruské věznici Butyrka. Umístění do této věznice se obával rovněž stěžovatel, který také trpí diabetem, byl zaměstnancem daňové správy a je stíhán z důvodu hospodářské trestné činnosti, přičemž ve svých vyjádřeních setrvale upozorňuje na nezákonné korupční jednání ve státních úřadech a podnicích. Všechny tyto okolnosti zakládají určitou podobnost obou případů, přičemž k případu *Magnitskiy* je ještě nutno nad rámec uvedeného připomenout, že se jím zabýval i Evropský soud pro lidská práva – v podrobnostech viz nedávný rozsudek ze dne 27. 8. 2019 ve věci *Magnitskiy a další v. Rusko*, č. 32631/09 a č. 53799/12, v němž mj. konstatoval, že jmenovaný neměl ve vězení poskytnutu náležitou lékařskou péči, v důsledku čehož byl nedůvodně ohrožen na životě a byla porušena pozitivní povinnost státu vyplývající z čl. 2 Úmluvy.

pokračování

[39] Nejvyšší správní soud uznává koncept individuality každého případu, vč. výše citovaných případů posuzovaných Evropským soudem pro lidská práva. Na druhou stranu ovšem nemůže odhlédnout od toho, že uvedená judikatura je pro Českou republiku a její orgány závazná (z důvodu „věci interpretované“) – a to tím spíše, že byla vyslovena vůči Rusku, tj. vůči zemi původu stěžovatele, do níž by měl být vydán. Toto vydání nicméně předpokládá, že jím nedojde k porušení principu *non-refoulement*, o čemž lze mít ve světle všech výše uvedených skutečností vážné pochyby předestřené shora.

[40] Tyto pochyby jsou navíc velmi významně podpořeny systémovými či strukturálními nedostatky, které podrobně pojmenoval Evropský soud pro lidská práva v rozsudku ze dne 10. 1. 2012, ve věci *Ananyev a další v. Rusko*, č. 42525/07 a č. 60800/08; citovaným „pilotním“ rozsudkem byla Rusku uložena povinnost předložit závazný harmonogram přijetí preventivních a kompenzačních opatření, která podmínky ve vazebních věznicích uvedou do souladu s čl. 3 Úmluvy. Zda se tak stalo či nikoli – a existují tudíž nadále důvody domnívat se, že v Rusku dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o podmínky ve (vazebních) věznicích, které by vedly k ohrožení života stěžovatele či k riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení s ním – však nebylo nijak zkoumáno; to je další vada, kterou je nutno vytknout městskému soudu, potažmo žalovanému.

[41] Jakkoli je to žadatel o udělení mezinárodní ochrany, kterého stíhá břemeno tvrzení, je třeba připomenout, že toto břemeno je dále ve vzájemné interakci s žalovaným správním orgánem rozvíjeno a doplněno břemenem důkazním; to je rozloženo mezi žadatele a žalovaný správní orgán, který je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují; v podrobnostech viz čl. 4 směrnice 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (kvalifikační směrnice), která v oblasti posuzování důkazů představuje právně závazný nadnárodní nástroj, jenž mj. jednoznačně normuje: „*Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu se provádí jednotlivě a jsou při něm zohledněny všechny významné skutečnosti týkající se země původu v době rozhodování o žádosti, včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování*“ [čl. 4 odst. 3 písm. a)].

[42] K tomu v projednávané věci evidentně nedošlo. Žalovaným správním orgánem nebyl naplněn standard důkazního břemene (a jeho rozložení), který je ve vztahu k azylu definován tzv. testem přiměřené pravděpodobnosti a ve vztahu k doplňkové ochraně tzv. testem reálného nebezpečí; srov. relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, podle něhož platí, že při posuzování, zda v dané zemi absentují záruky garantující naplnění práva na spravedlivý proces (čl. 6 Úmluvy) a zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestání (čl. 3 Úmluvy), na což stěžovatel opakovaně poukazoval, je nezbytné zkoumat skutečné (reálné) nebezpečí, kterým je nutno rozumět situaci, kdy „...ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel

má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“

V. Závěr a náklady řízení

[43] Na základě všech výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu (výrok I.).

[44] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského, resp. městského soudu, a pokud již v řízení před tímto soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí městského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud – v souladu s vysloveným závazným právním názorem a charakterem vytýkaných vad – neměl jinou možnost, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2019, č. j. OAM-184/LE-LE05-LE05-2017, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (výrok II.).

[45] V dalším řízení je žalovaný vázán výše vysloveným právním názorem zdejšího soudu, který lze stručně shrnout následovně. Na základě dosavadních vyjádření stěžovatele je v první řadě nezbytné doplnit dokazování a (i na základě důkladně provedeného, resp. doplněného pohovoru) znovu posoudit, zda se v daném případě nejedná o tzv. zájmový (politický) případ trestního stíhání. Od toho pak bude dále možno odvinout úvahy o možnosti spravedlivého procesu vedeného se stěžovatelem, jakož i o bezpečnosti jeho pobytu ve vězení, vč. vazby, jimž musí předcházet zhodnocení poskytnutých záruk a především podrobná analýza případů obdobných situací stěžovatele, které posuzoval Evropský soud pro lidská práva a které naznačují systémové nedostatky v ruském vězeňství.

[46] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským, resp. městským soudem. Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodl o jejich náhradě výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (výrok III.).

[47] Stěžovatel měl ve věci plný úspěch, proto mu podle § 60 odst. 1 s. ř. s. přísluší vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Tyto náklady jsou tvořeny souhrnnou částkou 10 200 Kč připadající na zastoupení stěžovatele advokátkou Mgr. Alenou Holubkovou – a to jak v řízení před městským soudem, tak v řízení před Nejvyšším správním soudem. Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Zástupkyně stěžovatele učinila ve věci celkem tři úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení a dvě písemná podání soudu nebo jinému orgánu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], jimiž jsou žaloba k městskému soudu a kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Za každý úkon

pokračování

právní služby v dané věci náleží mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy za jeden úkon právní služby připadá částka 3 400 Kč. Vzhledem k tomu, že ve věci byly učiněny tři úkony právní služby, náleží stěžovateli na náhradě nákladů řízení částka ve výši 10 200 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 18. září 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu